

El llenguatge

14/III/1978

El glucogen

Si hem de dir la veritat, el glucogen, o la glucogen — que de totes dues maneres ens ho reporten— no sabem pas, exactament, què és. Es tracta, això sí, d'un terme molt especialitzat de química orgànica, o de biologia, que deu designar una substància relacionada amb la glucosa, que ja ens és una mica més familiar. Però si avui en parlem, del glucogen, és perquè en una comunicació que hem tingut ocasió de llegir, aquest terme hi apareix escrit tres vegades i totes tres amb un indegut accent gràfic: «glucògen». Si glucogen, tal com és evident, és un mot pla, d'acord amb la seva terminació —en— no ha de dur accent gràfic.

Naturalment, no valdria la pena parlar-ne si només es tractés d'aquest mot, del qual fins ara ignoràvem l'existència, i que no és fàcil que hàgim de fer servir gaire sovint. Però és que l'accentuació indeguda d'un mot com glucogen en un text escrit correctament, representa el reflex d'una falta d'accentuació més general, en la qual segurament haurien incorregut els qui han accentuat aquest mot que comentem, i que consisteix a escriure amb un accent gràfic indegut mots que revesteixen una forma anàloga a glucogen: com són nitrogen, hidrogen, oxigen —tots ells, també, de la terminologia química— i d'altres així mateix d'origen culte, però alguns dels quals ja han esdevingut d'ús comú o popular: examen, certamen, dictamen, abdomen, fenomen, liquen, dolmen, origen, numen, etc. Els més corrents d'aquests mots, examen, origen, fenomen... són, és clar, els que hom té ocasió més sovint de veure escrits incorrectament: «exàmen», «origen», «fenòmen». Però així com ningú no té la temptació d'accentuar formes verbals com ara declamen, difamen, triquen o aplomen, per exemple, també cal escriure sense accent examen, origen o fenomen, que tenen una mateixa estructura prosòdica.

Una altra cosa són, és clar, les formes del plural, exàmens, dictàmens, abdòmens, liquens, dòlmens, orígens, fenòmens, etc., que s'escriuen amb un magnífic accent, perquè, essent mots plans, ja no acaben en cap de les dotze terminacions que reguen l'ús de l'accent gràfic.

Albert Jané